

NAKİL SIRASINDA UYULMASI GEREKENLER KILAVUZU

Tarafıma ait, ... İl Tarım ve Orman Müdürlüğünce, 8 saatten kısa süreli hayvan nakilleri için uygun bulunan, ... plakalı araçla yapılacak, **evcil, sığır cinsi hayvanlar, koyun keçi türü hayvan** nakillerine ilişkin olarak, aşağıda belirtilen esas ve usul çerçevesinde nakil işlemi gerçekleştirilecektir.

1-Nakledilecek hayvanlar gereksiz yere yaralanacak ya da acı hissedecek biçimde nakledilmeyecek ve bu şartı sağlamadan hiçbir hayvan sahibi ile nakil için anlaşma yapılmayacaktır.

2-Yolculuk süresini asgariye indirmek ve yolculuk sırasında hayvanların ihtiyaçlarını karşılamak için önceden gerekli tüm düzenlemeler yapılacaktır.

3-Hayvanlar sağlık şartları bakımından yolculuk yapmaya uygun durumda olmadan kesinlikle hayvan nakline izin verilmeyecek ve bu şart yerine getirilmeden nakil için anlaşma yapılmayacaktır.

4-Hayvanların nakil aracına bindirilmesi ve nakil aracından indirilmesinde kullanılan araç ve gereç; hayvanların güvenliğini sağlayacak, yaralanmalarını ve acı çekmelerini önleyecek şekilde olacak, bakımları düzenli yapılarak ve hayvan nakil aracı olduğunu belirtir, her şekilde, gözle görünür bir şekilde, araç arkasına levha asılmış olacaktır.

5-Hayvanlarla ilgilenen personelin, bu alanda eğitilmiş ya da deneyimli olması aranacak ve bakıcı personel görevlerini gereksiz korku, yaralanma ya da acıya neden olabilecek herhangi bir şiddet ya da yöntem kullanmadan yerine getirecektir.

6-Nakliye esnasında hayvanların refah durumları düzenli olarak kontrol edilecek ve hayvanlar varış yerine gecikme olmadan, en kısa ve seri şekilde ulaştırılacaktır.

7-Nakil sırasında hayvanlara ayrılan alanların büyüklüğü, hayvanlar için cinsiyetlerine, türlerine, yaş gruplarına, canlı ağırlıklarına ve öngörülen yolculuğa uygun olarak 24/12/2011 tarih ve 28152 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan ‘Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği’ Ek-2 kısmında belirtilen yeterli alan ve yükseklik esas alınarak nakil işlemi yapılacaktır. Her şekilde resmi/yetkili veteriner hekim tarafından belirlenecek, sayıya uygun olacaktır.

8-Nakil işlemi 8 saati geçmeyecek olup, zorunlu durumlarda, 24/12/2011 tarih ve 28152 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan ‘Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği’ 46 ncı maddesi ile Ek-1’de belirtildiği şekilde cinsiyetlerine, türlerine, yaş gruplarına ve canlı ağırlıklarına göre hayvanlara uygun kalitede ve miktarda su ve yem olmak üzere, sığır ve tek tırnaklılara 8 saatte bir, 2.0 kg. yem, 1.6 kg. konsantre yem, 45 lt. su, koyun ve keçilere 2 kg. yem, 1.8 kg. konsantre yem, 4 lt. su, domuzlara 3.0 kg. konsantre yem ve 10 lt. su verilecektir.

9-Nakliye aracının alan durumu itibari ile mevsimsel koşullar da dikkate alınmak suretiyle, 24/12/2011 tarih ve 28152 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan ‘Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği’ Ek-2’de belirtilen hayvan tür ve kategorisine göre belirtilen asgari şartları sağlamak esas olmak ve yetkili veteriner hekimin takdirinde olmak koşuluyla, aşağıdaki optimum birim ölçüsünde hayvan nakli yapılacaktır.

SIĞIR			KOYUN			KEÇİ		
KATEGORİ	Canlı Ağırlık (kg)	Alan (m2/hay.)	KATEGORİ	Canlı Ağırlık (kg)	Alan (m2/h ay.)	KATEGORİ	Canlı Ağırlık (kg)	Alan (m2/hay.)
Küçük Dana	50	0.35	26 kg’a kadar kuzular	26 kg.dan az	0.20	26 kg.dan az	26 kg. dan az	0.20
Orta Boy Dana	110	0.60	Kırkılmış koyunlar	55 kg.dan az	0.25	35 kg. dan az	35 kg. dan az	0.25
Ağır Dana	200	0.85	ve 26 kg ve üzeri kuzular	55 kg.dan fazla	0.35	35 kg-55 kg arası	35-55 kg’a kadar	0.35
Orta Boy Sığır	325	1.15	Kırkılmamış koyunlar	55 kg.dan az	0.35	55 kg.dan fazla	55 kg.dan fazla	0.55
Ağır Sığır	550	1.50		55 kg.dan fazla	0.45	Gebeliğin son dönemindeki dişi keçiler	55 kg.dan az	0.50
Çok Ağır Sığır	700	1.60	Gebeliğin son dönemindeki dişi koyunlar	55 kg.dan az	0.50		55 kg.dan fazla	0.55
				55 kg.dan fazla	0.55			

Domuzlar için asgari 100 kg ağırlığındaki domuzlar için bindirme yoğunluğunun 235 kg/m²’yi aşmayacaktır.

10-Hayvanlar, yaralanmamaları ya da gereksiz yere acı çekmemeleri güvence altına alınan koşullarda nakledilecektir. Planlanan yolculuk için uygun durumda olmayan hiçbir hayvan nakledilmeyecektir.

11-Yaralı olan veya fizyolojik zayıflık ya da patolojik rahatsızlık belirtileri gösteren hayvanlardan özellikle;

- a) Acı çekmeden kendi başlarına hareket edemiyorlarsa ya da yardım olmadan yürüyemiyorlarsa,
- b) Üzerlerinde ciddi açık bir yara ya da şişlik/sarkıklık varsa,
- c) Tahmini gebelik süresinin % 90'ı geçmiş gebe hayvanlar
- ç) Nakilden önceki son hafta içinde doğum yapmış hayvanlar,
- d) Göbekleri tamamen iyileşmemiş yeni doğan memeli yavrular,
- e) 100 kilometrenin altında bir mesafede taşınmadıkça, on günlükten küçük buzağılar, bir haftalıktan küçük kuzular ve üç haftalıktan küçük domuz yavruları,
- f) Yanlarında anneleri bulunmayan, sekiz haftalıktan küçük kedi ve köpek yavruları,

nakil için uygun olmayıp, nakil işlemleri yapılmayacaktır.

12-Hasta ya da yaralı hayvanlardan;

- a) Şüphe durumunda resmî veteriner hekim görüşü alınması kaydıyla; hastalıkları ya da yaraları hafif ise ve nakliye işlemi fazla bir acıya yol açmayacaksa,
- b) Söz konusu hastalık ya da yara, bilimsel bir araştırma programı kapsamına giriyorsa ve bilimsel ve deney amaçlı hayvanların korunmasına dair mevzuatta belirtilen hayvan refahi şartlarına uygun olarak naklediliyorsa,
- c) Gereksiz acı ya da kötü muamele söz konusu olmamak kaydıyla, veteriner hekim tedavisi veya teşhisi için ya da bu tür tedavi veya teşhis işlemlerinden sonra, veteriner hekim gözetimi altında nakledilmesi şartıyla,
- ç) Boynuz kesme ya da kısırlaştırma gibi veteriner hekimlik işlemlerine tabi tutulmuşsa yaraları tamamıyla iyileşmiş olmak şartıyla,

nakledilecektir. Ancak bu tür durumlarda, resmi/yetkili veteriner hekimin uygun bulması şarttır.

13- Nakliye sırasında hastalanan ya da yaralanan hayvanlar diğerlerinden ayrılacak ve en kısa sürede ilkyardım müdahalesi yapılacaktır. Bu hayvanların veteriner hekim tarafından tedavi edilmeleri sağlanacak ve acil olarak kesilmeleri ya da itlaf edilmeleri gerekiyorsa bu işlem, gereksiz yere acı çekmelerine yol açmayacak şekilde, resmi/yetkili veteriner hekim bilgisi ve kontrolü dahilinde yapılacaktır.

14-Hayvanların refahını temin etmek için nakledilecek hayvanlara sakinleştirici kesinlikle verilmeyecektir. Sakinleştirici verilmesi gereken durumlarda bu tür uygulamalar, resmi/yetkili veteriner hekim gözetimi ve bir veteriner hekim tarafından yapılacaktır.

15-Laktasyon döneminde olan fakat yanlarında yavruları bulunmayan sığır cinsi ve koyun keçi türü hayvanlar, zorunlu durumlarda (naklin aksamaması halinde), 12 saati geçmeyecek aralıklarla sağılacaktır.

16-Hayvanlara aşağıda sıralandığı şekilde muamele edilmeyecektir.

- a) Vurma ya da tekmeleme.
- b) Gereksiz yere acı çekmelerine neden olacak şekilde vücutlarının herhangi bir hassas yerine baskı uygulanması.
- c) Mekanik araçlarla askıda tutulması.
- ç) Kafalarından, gözlerinden, kulaklarından, boynuzlarından, kuyruklarından, yünlerinden/derilerinden tutarak kaldırılması ya da sürüklenmesi, gereksiz yere acı verecek biçimde muamele edilmesi.
- d) Sivri uçları olan değnek ya da diğer aletlerin kullanılması.
- e) Sevk ve idarelerinde bilerek hareketlerinin kısıtlanması.

17-Elektrik şoku vermek için kullanılan elektrikli cihaz kullanımından mümkün ölçüde kaçınılacaktır. Bu cihazlar sadece hareket etmemek için direnç gösteren yetişkin sığır cinsi hayvanlar ve yetişkin domuzlar için ve bunların önünde hareket edebilecekleri alan bulunması durumunda kullanılacaktır. Şoklar bir saniyeden fazla sürmeyecek, aralarında yeterince süre bulunacak ve hayvanların arka kalça kaslarına tatbik edilecek şekilde uygulanacaktır. Hayvanın tepkide bulunmaması halinde üst üste şok uygulanmayacaktır.

18-Pazar ve toplama merkezlerine hayvan nakli yapıldığında, gerektiğinde hayvanların iple bağlanması için donanım bulundurulacaktır. Bağlanmaya alışık olmayan hayvanlar bağlanmadan tutulacaktır. Hayvanların suya erişimine imkân sağlanacaktır.

19-Hayvanlar boynuzlarından ya da burun halkalarından bağlanmayacaktır. Buzağuların ağızları kapatılmayacaktır. Sekiz aylık olanların dışında ve evcilleştirilmemiş atlar hariç olmak üzere evcil

tek tırnaklılara tasma/yular takılacaktır. Hayvanların iki ayakları birlikte bağlanmayacak, hayvanlar bağlanacakları vakit, kullanılan halat, ip ya da diğer benzeri şeyler;

- a) Normal nakliye koşulları sırasında kopmayacak kadar sağlam,
- b) Gerekğinde hayvanların yatmalarına, yeme ve içmelerine imkân verecek biçimde,
- c)Boğulma ya da yaralanma tehlikesini ortadan kaldıracak biçimde ve hayvanların çabucak serbest bırakılmalarına imkân verir biçimde, olacaktır.

20- Hayvanlar aşağıdaki hallerde, birbirlerinden ayrı olarak nakledilip ve ayrı muameleye tabii tutulacaktır.

- a) Değişik türlerdeki hayvanlar.
- b) Önemli ölçüde farklı büyüklükte ya da yaşta olan hayvanlar.
- c) Yetişkin damızlık erkek domuz ya da aygırlar.
- ç) Cinsel yönden yetişkin erkekler ve dişiler.
- d) Boynuzlu hayvanlar ve boynuzsuz hayvanlar.
- e) Birbirine düşman olan hayvanlar.
- f) Bağlanmış ve serbest hayvanlar.

21-Nakil sırasında hayvanların hava almaları hiçbir şekilde engellenmeyecektir.

22-Nakil sırasında yolculuğun herhangi bir anında, nakil aracı hareket halinde olsun ya da olmasın, nakil aracı içerisindeki ısının, hava sıcaklığına göre +/-5°C tolerans payıyla, tüm hayvanlar için 5°C ila 30°C aralığında olması sağlanacaktır.

23-Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından hayvan türlerine göre belirlenen tanımlama işareti olmayan hiçbir hayvan nakledilmeyecektir. Nakledilecek hayvanlarda, türlerine göre belirlenen tanımlama işareti (küpe, chip, vb) olması istenecektir.

24-Nakil için, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, hayvan türlerine göre belirlenen, bulundurulması gereken belgeler alınmadan nakil işlemi yapılmayacak ve nakil sırasında istenildiğinde, ilgili mercilere sunulmak üzere araçta hazır bulundurulacaktır.

25-Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yasaklama, kısıtlama getirilen hayvan türleri nakledilmeyecek, kısıtlama ve yasaklama getirilen bölgelere ait hayvanlar nakledilmeyecektir.

26-İhbari mecbur bir hayvan hastalığı olan hayvan için nakil talep edildiğinde, nakil işlemi yapılmayacak ve seri şekilde ilgili İl/İlçe Müdürlüğüne öncelikle sözlü, akabinde yazılı bildirimde bulunulacaktır.

27- Nakil işlemi öncesi ve sonrası araç mutlaka dezenfekte edilecektir.

28-Nakil işlemine başlamadan önce, resmi/yetkili veteriner hekim tarafından talep edilecek belgeler hazır bulundurulup, resmi/yetkili veteriner hekim ve diğer resmi görevli yetkililer talep ettiğinde ibraz edilecektir.

29-Bu klavuzda yer alan tüm hususlar, nakle eşlik eden, bakıcı yeterlilik belgesi ve sürücü yeterlilik belgesine sahip kişilere, nakil öncesi tarafımdan tebliğ ve tebellüğ edilecektir.

30-Bu klavuzun bir sureti sürekli araç içerisinde muhafaza edilerek, nakil öncesinde resmi/yetkili veteriner hekim tarafından ve nakil sırasında diğer resmi görevlilerin talep etmesi halinde ibraz edilmek üzere sürekli araç içerisinde bulundurulacaktır.

31-İş bu 31 (otuzbir) maddeden ibaret, 'nakil sırasında uyulması gerekenler klavuzu' tarafımdan hazırlanmış olup, hayvan nakil işlemlerinde bu klavuzu göre hareket edileceğini, beyan ve taahhüt ederim. ..../...../.....

Nakliyeci

Adı Soyadı
İmza